Se särskild mapp.

1991-10-14

Riksdagens jordbruksutskott
Kansliet
Riksgatan 2
100 12 Stockholm

Remiss angående motionerna 1990/91: Jo 704, 727 och 807 med förslag om natur- och kulturskydd av Djurgården, Haga-Brunnsviken och Ulriksdal/Sörentorp

Inledning

Projekt EKOPARKEN WWF som drivs vid Naturens Hus med stöd av Världsnaturfonden har anmodats att inkomma med yttrande över rubricerade motioner.

Projekt Ekoparken WWF inrättades av Världsnaturfonden i april 1991 och avsikten är att med hjälp av naturinventeringar, ekologiska skötselplaner, speciella biotopprojekt samt med naturpedagogidska aktiviteter (naturstigar, skyltar, foldrar, guidningar etc) värna-vårda-visa Ekoparken för storstadens invånare och besökare. Projektet avses pågå i minst tre år.

Bifogat denna remiss finns två utredningar gjorda på uppdrag av Ståthållarämbetet: *EKOPARKEN – sammanhängande natur och kulturpark* samt *EKOPARKEN – förslag till skydd.* Vidare bifogas även nr 3/91 av WWF-EKO som innehåller en artikel om Ekoparken. I samband med presskonferens den 14 maj 1991 presenterades ett upprop om Ekoparken som 22 föreningar ställt sig bakom. Detta bifogas också liksom det program som gick av stapeln på Ekoparkens Dag den 25 augusti då området officiellt döptes till EKOPARKEN.

Utredningen *EKOPARKEN – sammanhängande natur och kulturpark* är en idéskrift som översiktligt vill spegla områdets kvalitéer och möjligheter. Ståthållarämbetet ansåg efter en remissrunda att arbetet skulle konkretiseras med avseende på skyddsaspekten vilket ledde till utredningen *EKOPARKEN – förslag till skydd.* I båda dessa speglas Naturens Hus och Projekt Ekoparken WWF:s inställning mycket utförligt. Några förtydliganden görs dock nedan.

Motionerna

Motionärerna behandlar inte samma geografiska område. Det är projektets uppfattning att namnet "Ekoparken" nu är så etablerat både hos politiker, planerare, organisationer och massmedia att det bör användas för området från Fjäderholmarna i sydost via Djurgården upp till Ulriksdal/Sörentorp i nordväst. Detta är ett sammanhängande område med stark kunglig prägel och de gröna områdena är än i dag till stor del förvaltade av Ståthållarämbetet. I ett skede när

ett skydd etablerats för hela Ekoparken är det av värde att det finns föreningar som särskilt vill vårda och lyfta fram en "Gustaviansk Park" inom Haga-Brunnsviken och Ulriksdal. Haga-Brunnsvikens vänner och Kommittén för Gustavianska Parken är exempel på föreningar som både arbetar på att bevara Ekoparken samtidigt som man särskilt vill lyfta delområdet kring Brunnsviken. Med denna markering stödjer Projekt Ekoparken de tre motionernas intentioner men anser att avgränsningen i miljöpartiets motion också bör vara Ekoparkens.

Förslag till skydd

Som påvisats i de bifogade utredningarna har Ekoparkområdet ett unikt innehåll av natur- och kultur, även ur ett internationellt perspektiv. Området har utomordentliga natur- och kulturvärden, och är samtidgt en viktig grön lunga för stadens invånare och besökare väl beläget nära Stockholms innerstad (stenstaden). Det är av stor vikt att man för eftervärlden bevarar detta område. Egentligen skulle man för detta ändamål behöva ett nytt lagrum – ett Ekoparkinstitut – som samfällt skyddar natur- och kultur. I utredningen "Ekoparken – förslag till skydd" diskuteras detta i detalj. Utifrån de möjligheter som dagens lagstiftning ger föreslås följande:

Först och främst exploateringsmoratorium i form av ett *interimistiskt natur-reservat* för de gröna områdena inom Ekoparken. Detta för att naturvärden riskerar att gå förlorade om vissa planer genomförs. Moratoriet bör fungera som ett stopp för fortsatt projektering/planering/exploatering under den tid – tre år – som moratoriet verkar. Under tiden då moratoriet verkar bör inventeringar ske och miljökonsekvensbeskrivningar utföras. Vidare bör arbete för att få till stånd ett naturreservat med gränser som ungefär motsvarar det interimistiska naturreservatet sättas igång. I områden med särskilt höga kulturella värden bör ett kommande naturreservat kombineras med "kulturreservat" d v s skyddas med hjälp av lagen om kulturminnen. Moratoriet bör även gälla områden där exploateringar fysiskt inte ligger inom Ekoparkens gränser, men starkt påverkar den genom sin närhet. Exempel på detta är föreslagen bebyggelse väster E4 i Solna (Frösunda, Ulriksdals station, Järva krog m m). Grundprincipen i Ekoparken bör vara att ingen nybebyggelse ska komma till stånd som öppnar nya grönytor, samt att området i sin helhet ska ha rigorösa bestämmelser för skydd åt natur- och kulturlandskap.

Projekt Ekoparken WWF anser det angeläget att riksdagen verkar för att, för all framtid, säkerställa Ekoparkens natur- och kulturvärden. För att detta ska kunna ske krävs nu, förutom ett moratorium, ekonomiska resurser för att allsidigt kunna utreda områdets kvalitéer och behov. Detta område är av såväl nationellt som internationellt intresse.

Henrik Waldenström
projektledare EKOPARKEN WWF
Stiftelsen Naturens Hus